

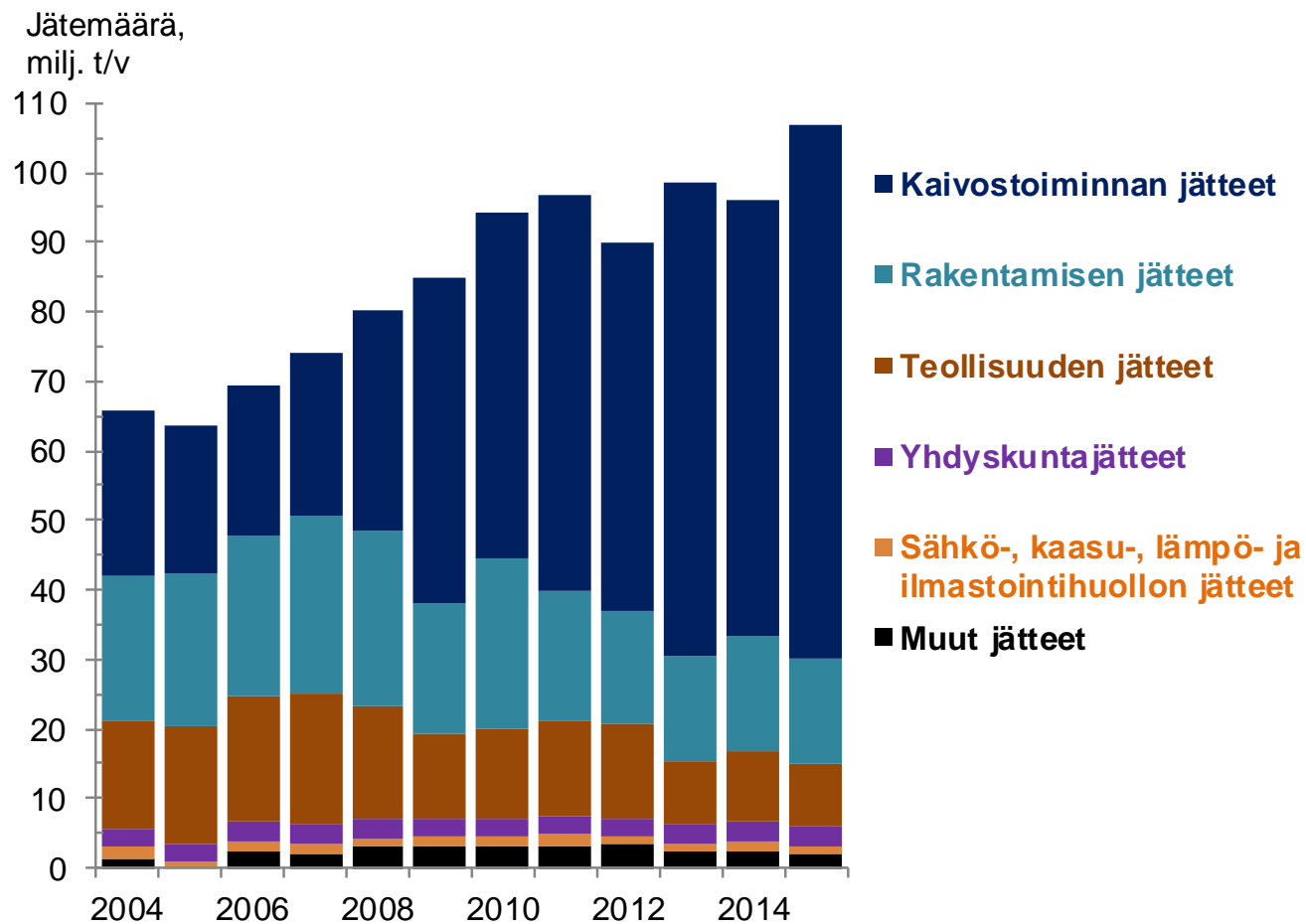
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kierrätys Suomessa (biohajoavat jätteet)

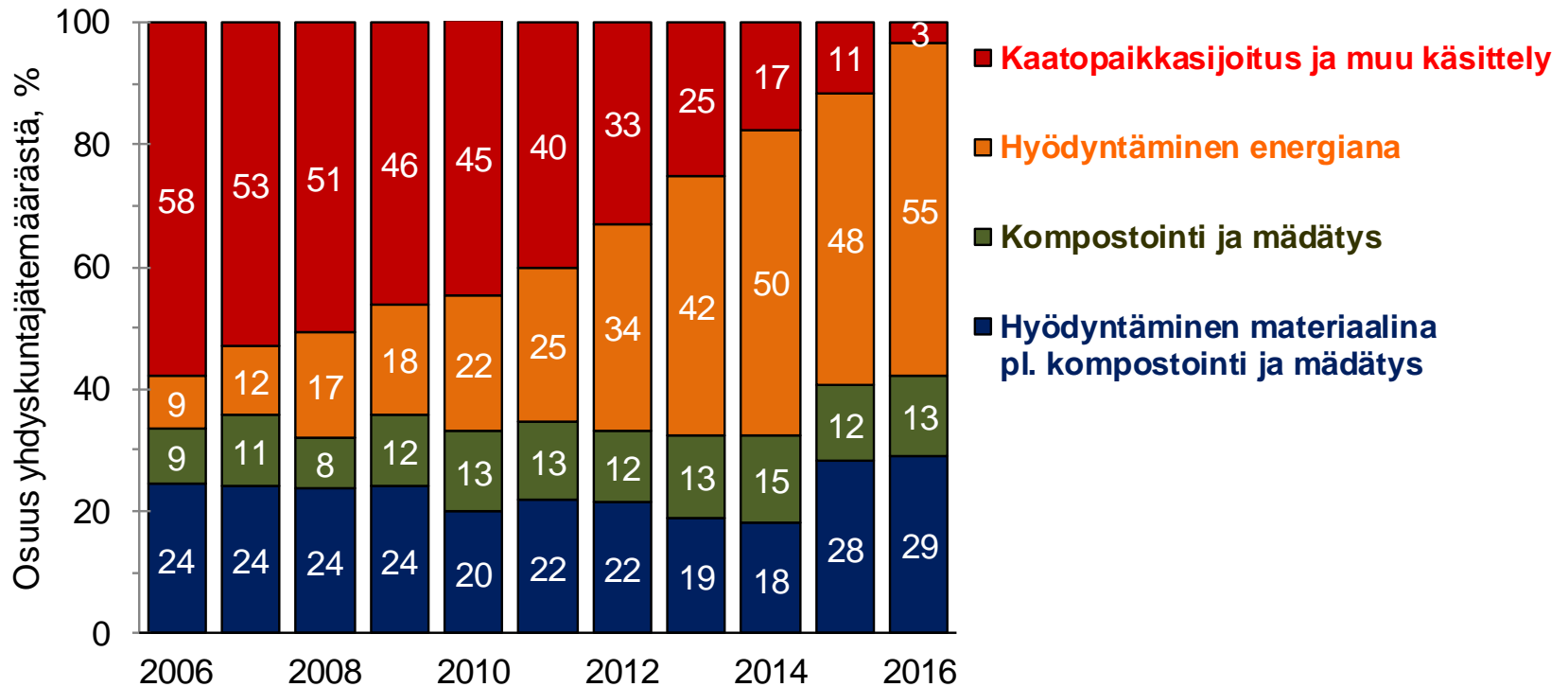
-miten menee nyt, entä tulevaisuus?

Sirje Stén
7.11.2018 Biotalouspäivät

Jätekertymät sektoreittain (Lähde: Tilastokeskus; Kuva: SYKE)

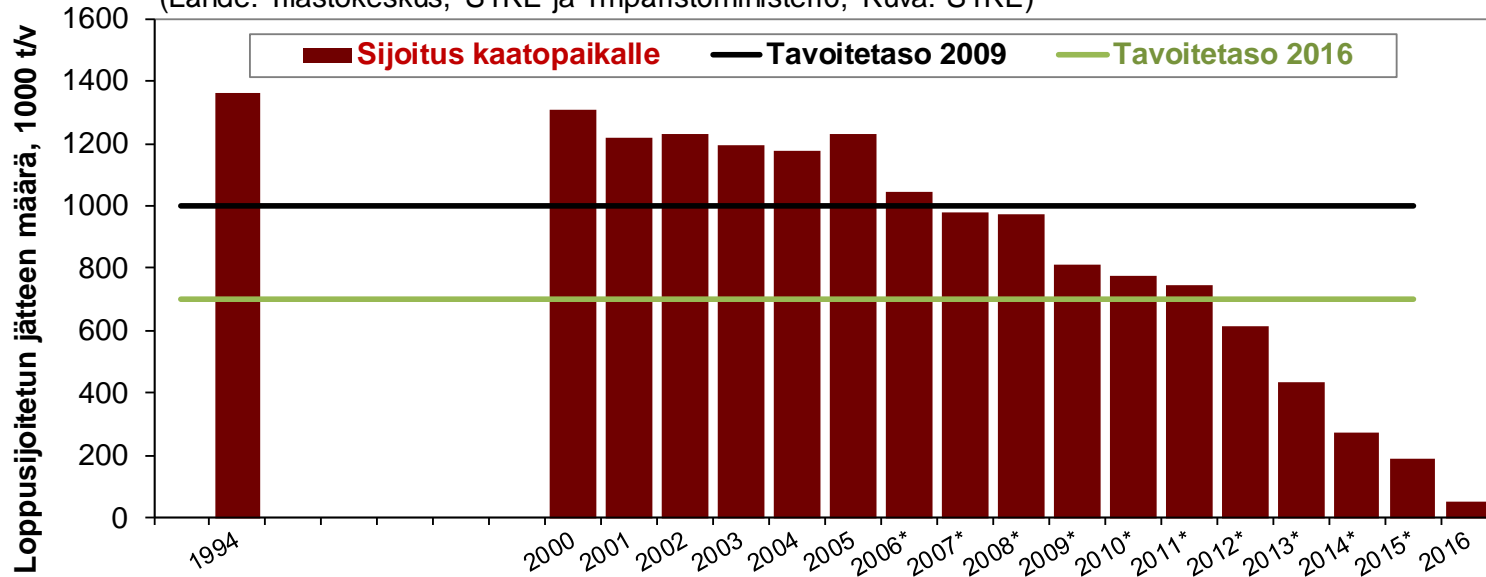
Yhdyskuntajätteen %-jakautuminen hyödyntämiseen ja käsittelyyn vuosina 2006-2016 (Lähde: Tilastokeskus ja VALTSU; Kuva:SYKE)

* Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

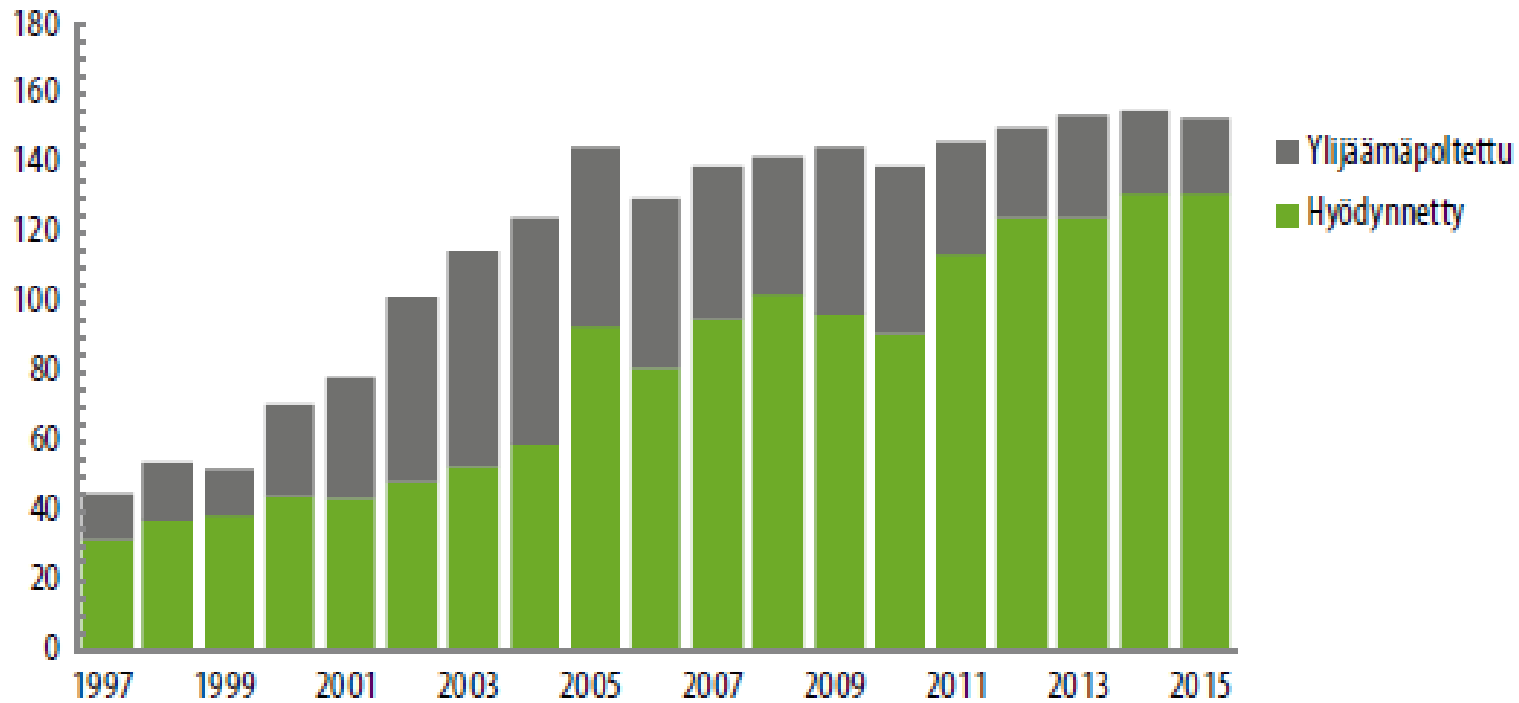
Biohajoavan yhdyskuntajätteen kaatopaikkasijoitus vuosina 1994-2016 sekä vuosille 2009 ja 2016 asetetut enimmäistavoitetasot

(Lähde: Tilastokeskus, SYKE ja Ympäristöministeriö; Kuva: SYKE)

* Sekalaisen yhdyskuntajätteen sisältämän biohajoavan osuuden laskennassa on vuosien 2014 -2016 osalta käytetty 60%, vuoden 2013 osalta 64%, vuosien 2008-2012 osalta 69% ja sitä aiempien vuosien osalta 83%.

Biokaasun määrä, milj. m³

Kuva 10. Biokaasulaitoksilla tuotettu biokaasu ja sen hyödyntäminen vuosina 1997–2015
(Lähde: Biokaasurekisteri 2015)

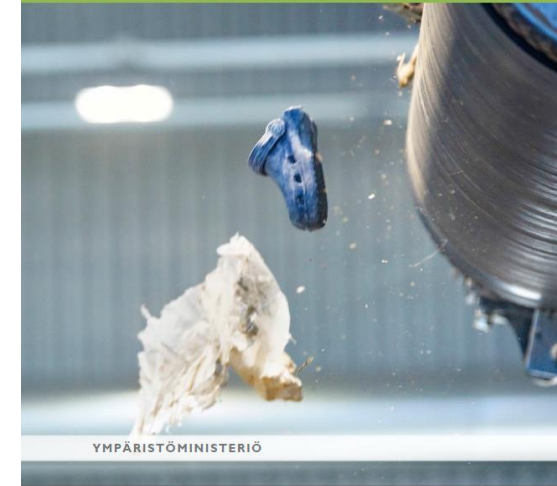
Valtakunnallinen
jätesuunnitelma vuoteen 2023

Taustaraportti

Johanna Laaksonen, Aino Pietarinen,
Hanna Salminen

Valtakunnallinen jätesuunnitelma

- Strateginen suunnitelma jätehuollon ja jätteiden synnyn ehkäisyn valtakunnallisista tavoitteista ja toimenpiteistä.
- Suunnitelmaosa
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/160441>
- Taustaraportti, tilastotiedot jätteistä
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79699>

Jätedirektiivin muutos 2018/851

- Tuli voimaan 4.7.2018
- Pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 5.7.2020
- Linkki direktiiviin

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?qid=1534844521130&uri=CELEX:32018L0851>

Biohajoavat jätteet –tavoitteet ja toimenpiteet

Ruokahävikki puolitetaan vuoteen 2030 (YK tavoite – ”direktiivin tavoite”)

- Laaditaan tiekartta Suomen ruokahävikin vähentämiseksi
- Ruokasektorilla otetaan käyttöön materiaalitehokkuussitoumus
- Vahvistetaan opetuksessa hävikkinäkökulmaa

Ehdotuksia muille toimijoille:

- **Toteutetaan kauppojen, ruoka- ja ravintolapalveluiden sekajätteen koostumustutkimuksia ja selvitetään ruokahävikin osuutta näiden yhteydessä**

Elintarvikejätteen määritelmä

- **Jätedirektiivi (2018/851):** EU:n elintarvikeasetuksen 178/2002 mukaiset elintarvikkeet, joista on tullut jätedirektiivissä tarkoitettua jätettä
 - Laajempi käsite kuin ruokahävikki
 - Sisältää syömäkelpoisen ja –kelvottoman
 - Alkutuotanto, teollisuus, kauppa, ravitsemuspalvelut, kotitaloudet
- **YK:n tavoitteessa** ei ruokajätettä/ruokahävikkiä ole määritelty

Primary production

Processing

Retail

Food service

Consumer

Jätedirektiivi velvoittaa jäsenvaltioita ryhtymään erityisesti seuraaviin toimiin:

Vähentää elintarvikejätettä eri toimialoilla (alkutuotanto, teollisuus, vähittäismyynti ja jakelu, ravintola, ravitsemus, kotitalous) *art. 9(1)g*

Kannustaa elintarvikkeiden lahjoittamista ja uudelleenjakelua, ensisijaisesti ihmisravinnoksi *art. 9(1)h*

Liittää elintarvikejätteen vähentämissuunnitelma osaksi jäsenvaltion jätteen vähentämishjelmaa *art. 29(2a)*

Parantaa kuluttajien tietämystä siitä, mitä merkinnät "viimeinen käyttöpäivä" ja "parasta ennen" tarkoittavat (*johdantolause 32*)

Yhdyskuntajätteet -tavoitteet

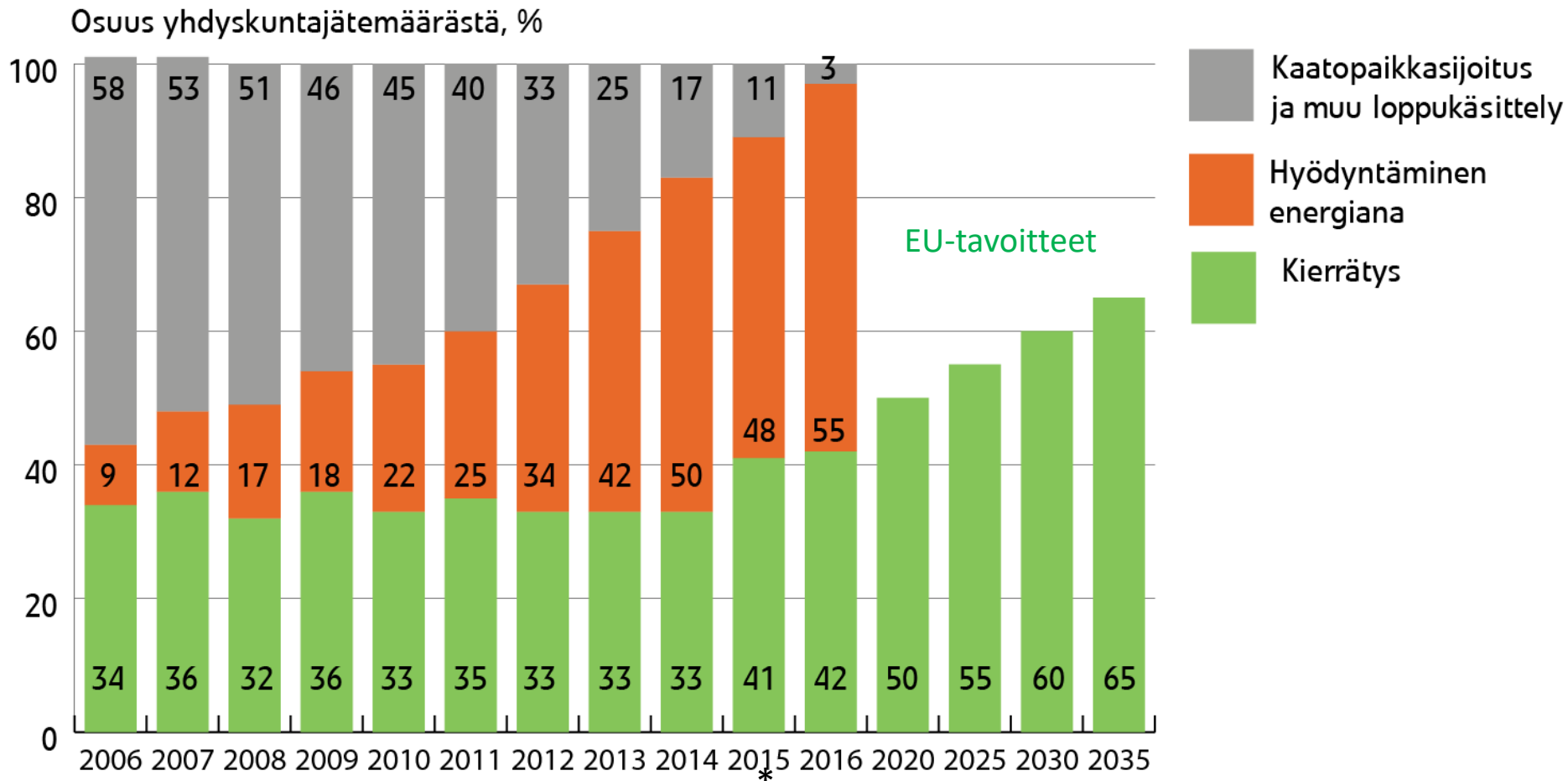
Syntyvästä yhdyskuntajätteestä kierrätetään 55 %

- Selvitetään alueellisten tavoitteiden asettamista kierrätyksen lisäämiseksi
- Kannustetaan ja parannetaan toimijoiden välistä yhteistyötä kierrätyksen lisäämiseksi

Ehdotuksia muille toimijoille:

- Järjestetään valtakunnallisia kierrätyskampanjoita
- Kierrätettävien jakeiden erilliskeräysvelvollisuuksia kiristetään jätehuoltomääräyksissä
- Tehdään kokeiluja uusien palveluiden kehittämiseen uudelleenkäytön ja kierrätyksen edistämiseksi.

Yhdyskuntajätteen jakautuminen eri käsittelytapoihin sekä kierrätyksen tavoitetaso vuosille 2020–2035

*Kuitupakkausten tilastointimenetelmään tehtiin muutos.

LÄHDE: TILASTOKESKUS JA VALTSU

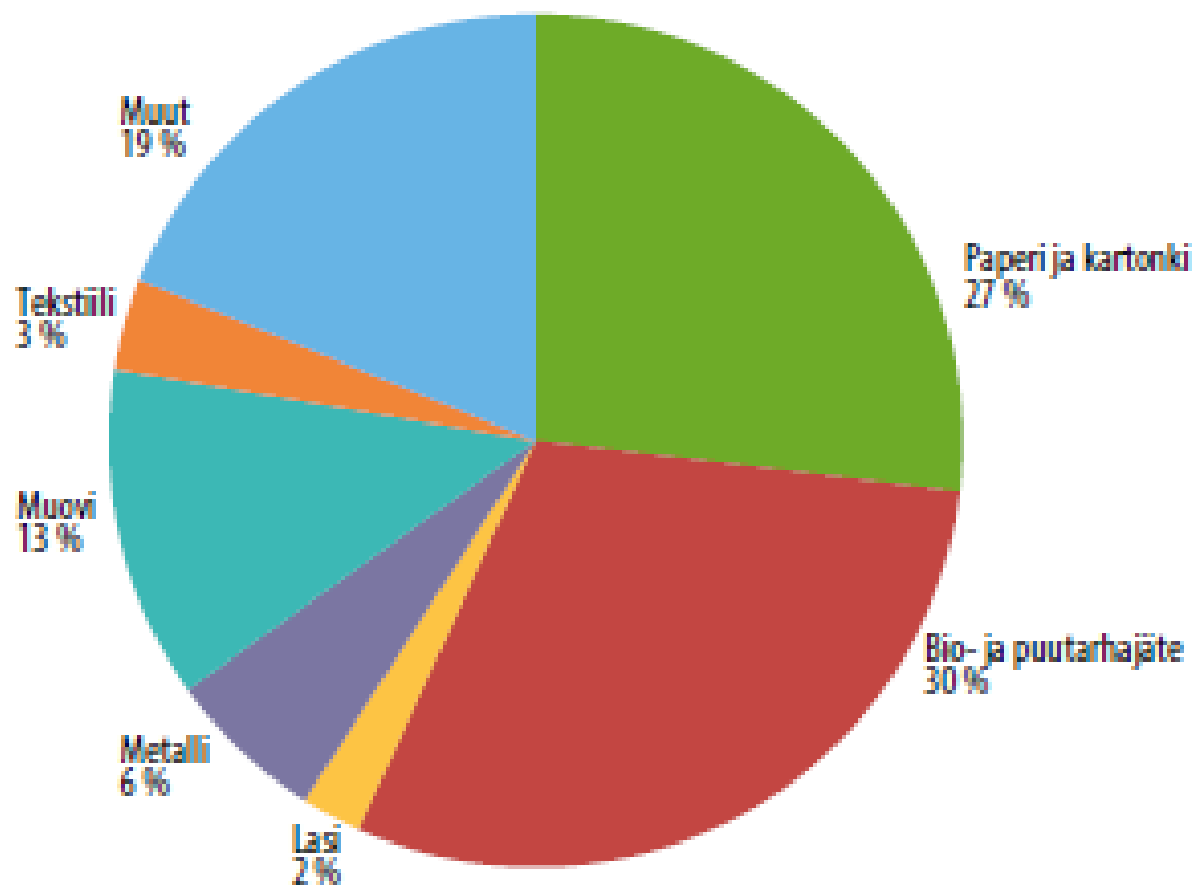
Biohajoavat jätteet –tavoitteet ja toimenpiteet

Yhdyskuntajätteen sisältämästä biojätteestä kierrätetään 60 %

- Jäteasetuksessa säädetään biojätteen erilliskeräysvelvoiterajat sekä asuinkiinteistöille että yrityksille
- Järjestetään valtakunnallinen biojättekampanja

Ehdotuksia muille toimijoille:

- Elintarvikealan yritykset kehittävät biojätteen lajittelua ja huolehtivat henkilökuntansa biojätteen lajitteluosaamesta.
- Asukkaiden biojätteen lajitteluneuvontaa tehostetaan ja kehitetään keräysjärjestelmiä

Kuva 12. Yhdyskuntajätteen koostumus vuoden 2012 tietojen mukaan

Biohajoavat jätteet –tavoitteet ja toimenpiteet

Kierrätysraaka-aineista valmistettujen lannoitevalmisteiden käyttö lisääntyy ja niillä korvataan neitseellisistä raaka-aineista valmistettuja lannoitteita

- Lisätään tutkimusrahoitusta kierrätyslannoitevalmisteista sekä ravinteiden talteenotosta jätteistä
- Kehitetään ja otetaan käyttöön maatalouden ohjauskeinoja, jotka kannustavat kierrätyslannoitteiden käyttöön

Ehdotuksia muille toimijoille:

- **Luodaan räätälöityjä ravinteiden tarjoamis- ja hyödyntämismalleja**
- Kierrätystavoitteet sisällytetään kuntien ja muiden julkisten hankkijoiden viherrakentamisen hankintaperiaatteisiin ja luodaan hankintaohje.

Jätteiden ja sivuvirtojen tietoaalusta

Ammattimaiseen käyttöön tarkoitettu sähköinen alusta, jossa voi ilmoittaa ja etsiä tarjolla olevia ja tarvittavia jätteitä, sivuvirtoja sekä näille tarjottavia palveluita

Tavoitteet:

- Tuoda läpinäkyvyyttä TSV-palveluun
- Edistää kiertotaloutta, kierrätysmarkkinoita ja kierrätysmateriaalien arvonluontia
- Luoda uusia liiketoimintamahdollisuuksia kiertotalouteen

Aikataulu:

- Alustan toteuttaminen alkaa 11/2018
- Pilotointi 02-03/2019
- YM johdolla, tukena ohjausryhmä ja projektiryhmä
- Käyttöönotto valtakunnallisesti 04/2019
- Motiva ylläpitää

Kapasiteettitarve

Uudelleenkäyttöä ja sen valmistelua lisättävä
**Syntypaikkalajittelua lisättävä (rakennusjätteet,
yhdyskuntajätteet)**

**Biojätteen/biohajoavan jätteen käsittelylaitoksille
runsaasti lisätarvetta**

Yhden polttolaitoksen tarve

Innovaatioiden tarve

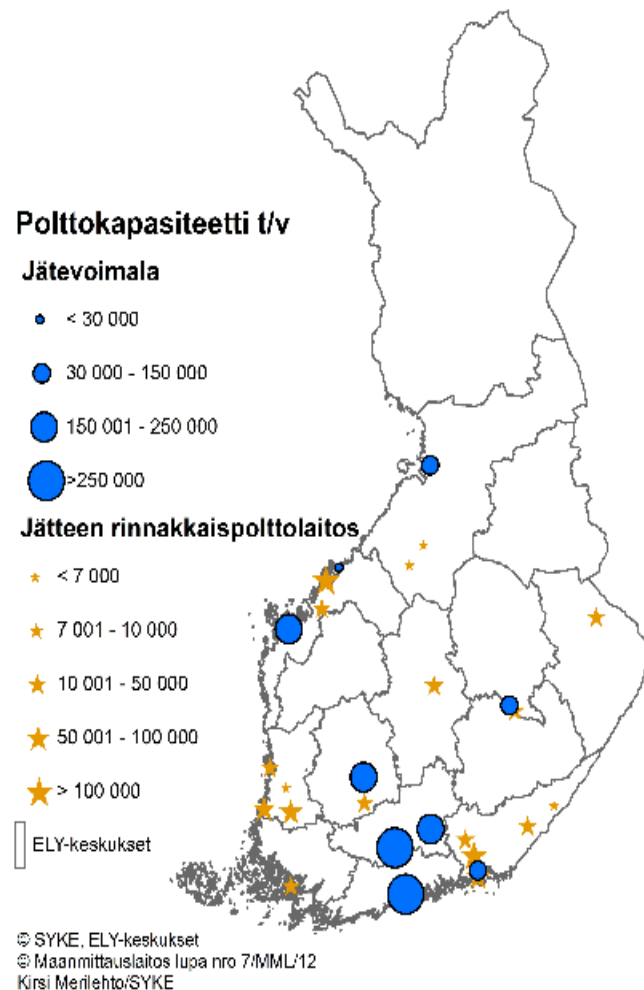
Jätteen synnyn ehkäisyyn/teollisiin symbiooseihin

Uudelleenkäyttöön ja sen valmisteluun

Haja-asutusalueiden yhdyskuntajätteen kierrätykseen

**Biohajoavien jätteiden jalostamiseen markkinoiden
tarpeita vastaaviksi lannoitetuotteiksi**

Muovin kierrätykseen

Valtakunnallinen jätesuunnitelma Kierrätyksestä kiertotalouteen

Tavoitetila vuonna 2030

1. Laadukas jätehuolto on osa kestäväää kiertotaloutta.
2. Materiaalitehokas tuotanto ja kulutus säästävät luonnonvaroja sekä hillitsevät ilmastonmuutosta.
3. Jätteen määrä on vähentynyt nykyisestä. Uudelleenkäyttö ja kierrätys ovat nousseet uudelle tasolle.
4. Kierrätysmarkkinat toimivat hyvin. Uudelleenkäytön ja kierrätyksen myötä syntyy uusia työpaikkoja.
5. Kierrätysmateriaaleista saadaan talteen myös pieninä pitoisuuksina esiintyviä arvokkaita raaka-aineita.
6. Materiaalikierrat ovat haitattomia ja tuotannossa käytetään yhä vähemmän vaarallisia aineita.
7. Jätealalla on laadukasta tutkimusta ja kokeilutoimintaa ja jäteosaaminen on korkealla tasolla.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

Lisätietoja:

sirje.sten@ym.fi

www.ym.fi